

Co-funded by
the European Union

2Good2Go

Модел на компетенции за МСП, необходими при трансформацията към кръгова икономика

Септември 2023

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA.

1. Съдържание

Въведение.....	2
1. Рамка на компетентността	3
2. Методология за разработване на рамка за компетентности	6
3. 2Good2Go Методологии	7
4. Рамка на компетентността за преход към икономика без отпадъци в МСП.....	8
РАМКА НА КОМПЕТЕНЦИИТЕ – РАБОТОДАТЕЛИ / МЕНИДЖМЪНТ	8
РАМКА НА КОМПЕТЕНЦИИТЕ – СЛУЖИТЕЛИ.....	19
5. Препратки:	24

Въведение

Тази публикация изяснява модела на компетентност за нови работни места, изискван от трансформацията на модела на икономиката без отпадъци на МСП. Моделът на компетентност, представен чрез т.нар. рамка на компетенциите, е създаден, за да помогне на компаниите да станат по-"устойчиви" и конкурентоспособни на пазара на труда. Чрез разработената рамка за компетентности в проекта 2Good2Go искаме да насърчим лидерите на МСП да разглеждат компетенциите, необходими за трансформацията към модел на икономика без отпадъци, като нещо жизнеспособно за оперативните резултати на техния бизнес.

Консорциумът, отговорен за публикуването, се състои от: PAIZ Konsulting Sp. z o.o. (PL), Strukovna udruga djelatnika u upravljanju ljudskim resursima – Centar HR (HR), Fondazione Toscana Sostenibile Onlus (IT), University of National and World Economy (BG), Ekopotencjał - Przestrzeń Możliwości (PL), Knowledge Economy Forum (LT).

Публикацията е част от [“Too Good to Go – Waste Free Economy Transformation for SMEs” project](#), финансиран по програмите "Еразъм+" по действие КД220-ПОО — Партньорства за сътрудничество в областта на професионалното образование и обучение.

Проектът има за цел да въведе модели на икономика без отпадъци в МСП чрез:

- насърчаване на лидерите на МСП да започнат процеса на трансформация чрез разработване на политики за икономика без отпадъци и планове за действие за изпълнение за своите организации и даване на пример за други МСП;
- каталогизиране и развитие на компетенции, необходими за успешен преход към икономика без отпадъци, и насърчаване на развитието им като агенти на промяната в устойчивостта;
- предоставяне на доставчиците на ПОО с подходящи материали за обучение, примери за най-добри практики и инструменти в подкрепа на адаптирането на техните предложения за обучение към МСП.

Подкрепата на Европейската комисия за изготвянето на тази публикация не представлява одобрение на съдържанието, което отразява само възгледите на авторите, и Комисията не може да носи отговорност за каквото и да е използване на информацията, съдържаща се в нея.

1.Рамка на компетентността

Компетентностите се разбират като интегриран набор от знания, умения и нагласи (Европейска комисия, 2019 г.). Знанието се състои от утвърдени теории, концепции, факти и фигури, които допринасят за разбирането на даден предмет; Уменията включват ръчни и когнитивни способности за прилагане на придобитите знания на практика, а нагласите представляват начин на мислене или тенденция за поведение или реакция по определен начин в определен контекст.

Рамката за компетентност (или компетентност) определя знанията, уменията и качествата, които служителите трябва да притежават, за да работят успешно; Той определя уменията, поведението и нагласите, от които работниците се нуждаят, за да изпълняват ефективно ролята си. Освен това той също така определя параметрите за оценка дали някой е квалифициран за работата и определя какво трябва да бъде измерено.

Как може да се оценят компетенциите? Една школа на мисълта ще каже, че неща като формално образование, обучение на работното място или броят на годините опит правят надеждни мерки за представяне. Докато други може да предпочетат да оценят представянето въз основа на лични характеристики, ценности и поведение.

Всичко това е важно, но нито едно не изглежда достатъчно, за да опише идеален набор от поведения и черти, необходими за измерване на успеха в определена роля. Нито пък гарантират, че хората ще се представят на стандартите и нивата, изисквани от организацията. Това е мястото, където изясняването и разработването на рамки за компетентност могат да бъдат особено полезни. Позволява ясна комуникация на очакванията за изпълнение, както и свързване на индивидуалното представяне с организационния успех.

Наличието на определен набор от компетенции за всяка роля в бизнеса показва на хората вида поведение, което организацията цени, които са необходими, за да помогнат за постигането на нейните цели.

В зависимост от бизнеса или организацията, рамката за компетентност може да включва следните елементи:

- Основни ценности: Основните ценности са принципи, които влияят върху решенията, действията и поведението на служителите в определена организация. Организацията често ги включва, за да установи етични стандарти и кодекси за поведение по отношение на конкретна позиция или роля.
- Основни компетенции: Основните компетенции често действат като основа на рамката и се прилагат за всички роли, изпълнявани от членовете на персонала.

- **Функционални компетенции:** Функционалните компетенции представляват отговорностите и задачите, свързани с определена длъжност, длъжност или роля, както и инструментите и способностите, необходими за тяхното изпълнение.
- **Лидерски компетенции:** Лидерските компетенции са общи черти и "твърди умения", които могат да идентифицират служител с потенциал да напътства, управлява или мотивира другите.
- **Мета компетенции:** Мета компетенциите са черти, които са по-малко подходящи за настоящата роля на индивида, но могат да бъдат полезни в бъдеще, особено ако искат да напреднат по-нататък в кариерата си.

Ползите от рамката за компетентност са следните:

- **Изяснени очаквания** - Рамката за компетентност служи като обективен начин за дефиниране на очакванията на служителите. Той предлага ясно и достъпно описание на това как всички роли на служителите са свързани с бизнеса, неговите цели и успех. Той предоставя отправна точка за служителите по отношение на техните служебни задължения, необходими умения и визия и яснота за това как да изпълняват добре работата.
- **Опростени дейности по човешки ресурси** - Ефективната рамка за компетентност помага на компаниите да управляват и развиват по-добре членовете на своя екип. Тъй като рамката за компетентност ясно разкрива какво е необходимо за всяка позиция, тя може да улесни работата на служителите по управление на таланти или екипите по човешки ресурси. Тя позволява реално сравнение на представянето на служителите с установените параметри на рамката на компетенциите, за да се разпознаят тези, които надхвърлят позицията си и тези, които трябва да се подобрят. Освен това установените рамки за компетентности помагат на организациите да интегрират по-добре и ефективно задачите за управление на човешките ресурси като планиране на персонала, набиране на персонал, професионално развитие, управление на представянето и прегледи на възнагражденията.
- **Насърчава кариерното развитие** - Ефективната рамка за компетентности позволява планиране на мобилността на персонала и организационните промени, като същевременно насърчава културата на компанията. Той може да преодолее недостига на умения; да ви помогне да инвестирате в служители и да очертаете изискванията за кариерно развитие. Високият процент на задържане води до спестяване на разходи и повишена репутация на компанията.

Определянето на това кои компетенции са необходими за успех в организацията може да бъде полезно за:

- Ефективно набиране и подбор на нов персонал.
- Оценяване на ефективността.
- Идентифициране на пропуските в уменията и компетенциите.
- Осигуряване на по-персонализирано обучение и професионално развитие.
- Планиране на достатъчно за приемственост.
- Ефективни процеси за управление на промените.

2.Методология за разработване на рамка за компетентности

Преди да започнем да разработваме рамка за компетентност, ще трябва да придобием задълбочено разбиране за различните роли в нашия бизнес. За да направим това, можем да предприемем няколко различни подхода:

- Използване на предварително зададен списък с общи, стандартни компетенции и след това го персонализираме според специфичните нужди на организацията.
- Използване на външни консултанти, за разработване на рамката.
- Създаване на обща организационна рамка и използване като основа за други рамки, ако е необходимо.

Чрез проекта 2Good2Go взехме решение за подхода: "Използвайте предварително зададен списък с общи, стандартни компетенции и след това го персонализирайте според специфичните нужди на организацията".

Този подход има няколко стъпки:

Първа стъпка: Подготовка, определяне на целта, създаване на екип за рамка на компетенциите и установяване на ясна комуникация между членовете на екипа.

Стъпка втора: Събиране на информация

Стъпка трета: Анализ на работата

Стъпка четвърта: Изграждане на рамката

Пета стъпка: Валидиране и преразглеждане на рамката

Шеста стъпка: Рамка за изпълнение

3.2 Good2Go Методологии

В рамките на проекта 2Good2Go методологията беше дефинирана в следните стъпки:

- Идентифициране на работни места и професии, които се изискват от модела на икономиката без отпадъци в малките и средните предприятия.

Метод: онлайн проучване сред работодателите за идентифициране на настоящи и потенциални работни места в кръговата икономика без отпадъци. Освен това ще бъдат идентифицирани професиите, в рамките на които тези работни места се извършват в малки и средни предприятия.

Може да се очаква, че малките и средните предприятия невинаги ще имат определени работни места, свързани по-специално с икономиката без отпадъци или кръговата икономика, но това ще бъде допълнително направено в рамките на съществуващите различни ръководни позиции.

- Провеждане на структурирани интервюта със служители на работни места, свързани с икономика без отпадъци и мениджъри за определяне на ключовите задачи и компетенции, необходими за изпълнение на работата.

- Разработване и тестване на първоначалния модел на компетентност.

- Извеждане на необходимите компетенции въз основа на резултатите от структурирани интервюта.

- Тестване на модела с експерти в областта чрез фокус групи и структурирани интервюта.

- Определяне на окончателната рамка за компетентности.

4. Рамка на компетентността за преход към икономика без отпадъци в МСП

РАМКА НА КОМПЕТЕНЦИИТЕ – РАБОТОДАТЕЛИ / МЕНИДЖМЪНТ

КОМПЕТЕНТНОСТ	
СТРАТЕГИЧЕСКИ ПОДХОД КЪМ КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА Способност за проектиране и прилагане на интервенции и стратегии за управление към устойчивост. Реализира се чрез анализ на бизнес системата на компанията и идентифициране на възможността за прилагане на принципите на кръговата икономика, проектиране на системи за производство и услуги, които са създадени по такъв начин, че да имат повече от един цикъл на използване, като същевременно запазват стойността, избор на бизнес модел с цел намаляване на въздействието върху околната среда, Здраве и общество, като се вземе предвид целият жизнен цикъл на даден продукт или услуга и се разработят процедури за по-напреднали програми за кръгова икономика в организацията.	
ЗНАНИЕ	• Познаване на общите стратегии за кръговата икономика • Познаване на моделите за запазване на материалите и ресурсите • Познаване на законодателството, свързано с кръговата икономика. • Познаване на екологичните стратегии и политики и тези, свързани с прехода към кръгова икономика • Познаване на правилата и процедурите, свързани с различните сертификационни процеси и сертификати, налични в кръговата икономика • Познаване на стратегическото планиране за осъществяване на промяна, екологична трансформация на предприятието
УМЕНИЯ	• Да може да идентифицира фактите и причините на компанията да допринесе за стратегията за кръгова икономика • Да бъде в състояние да анализира фактите и причините на компанията и да определи най-важните за кръговата икономика

	• Да може да идентифицира възможностите за прилагане на принципите на кръговата икономика в бизнеса на компанията • Да може да проектира системи за производство и обслужване, които са настроени по такъв начин, че да позволяват повече от еднократна употреба, като запазват стойността си • Да може да избира бизнес модел с намалено въздействие върху околната среда, здравето и обществото, като вземат предвид целия жизнен цикъл на продуктите или услугите • Да бъде в състояние да разработи процедури за по-нататъшно подобряване на програмите, свързани с кръговата икономика в организацията • Да бъде в състояние да предвиди бъдещите тенденции в околната среда • Да бъде в състояние да се справи с настоящите екологични предизвикателства • Да бъде в състояние да преосмисли и препроектира бизнес процесите, за да намалите потреблението на ресурси, без да компрометирате качеството на задоволяване на нуждите на клиентите. • Да бъде в състояние да изгради бизнес модели, фокусирани върху нефинансовата възвръщаемост и очакваните про-екологични разпоредби и да създаде конкурентни предимства въз основа на тях.
НАГЛАСИ	• Действия в съответствие с ценностите и принципите за устойчивост • Ангажимент за зачитане на интересите на бъдещите поколения • Грижа за хармонична връзка между хората и природата (околната среда) • Готовност за спиране на работата с неустойчиви практики и желание за изпробване на алтернативни решения • Предвиждане на устойчиви промени и воля за оказване на влияние върху тях • Възприемане на основана на доказателства перспектива и желание за преразглеждане при появата на нови данни • Дългосрочна перспектива при планирането, оценката и оценката на действията за устойчивост

	• Разглеждане на предизвикателствата и възможностите, свързани с устойчивостта, от различни гледни точки • Ангажимент да се превърне в двигател на промяната за постигане на устойчивост.

КОМПЕТЕНТНОСТ	
ИЗВЪРШВАНЕ НА СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРИНЦИПИТЕ НА КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА	
Тя се отнася до прилагането на екологични стандарти, принципи и политики на работното място. Включва създаването на работна среда, която зачита политиките и критериите за околната среда, дава възможност за прилагане на сертификата за кръгова икономика в бизнеса, постоянен размисъл и действия във връзка с възможността за прилагане на кръговост в системата и размисъл за финансовите последици от прилагането на циркулярност в бизнеса.	
ЗНАНИЕ	• Познаване на екологичната стойност на ресурсите и опазването на материалите • Познаване на инструментите за идентифициране на наличните ресурси • Познаване на методи за анализ и оценка на съществуващите ресурси и извършване на критичен анализ • Познаване на методологиите за оценка и определяне на наличността на ресурсите за оптимизиране на тяхното използване • Познаване на различните екологични програми и разпоредби в работната среда • Познаване на политиките за кръгова икономика (управление на ресурсите, рециклиране и обезвреждане на отпадъците) • Познаване на методологиите за анализ от екологичен подход на работната и жизнената среда • Знаейки как да внедрят в бизнеса различни сертификати, свързани с околната среда и кръговата икономика • Познаване на моделите на съхранение на материалите и ресурсите в бизнеса • Познаване на жизнения цикъл на продукта и принципите за нулеви отпадъци

	• Познаване на процедурите за зелено сертифициране на предприятията • Познаване на зелени решения за производствени компании (нови технологии, решения)
УМЕНИЯ	• Да бъде в състояние да създаде работна среда, която взема предвид екологичните политики и критерии • Да може да изследва настоящите системи за производство / предоставяне на услуги и да оценява възможното прилагане на кръговост • Да е в състояние да идентифицира отпадъците в системата и възможностите за повторното им използване • Да е в състояние да идентифицира и препоръча прилагането на различни елементи на кръговата икономика в бизнес процесите на компанията • Да е в състояние да планира мерките за ефективно използване, рециклиране и повторна употреба с цел осигуряване на устойчиво развитие и намаляване на разходите в икономическите дейности на компаниите • Да е в състояние да определи каква стойност се създава по време на многократния цикъл на използване (на материали, суровини, остатъци в производството ...) • Да е в състояние да идентифицира стратегии за спестяване на енергия за постигане на енергийна ефективност на работното място • Да бъде в състояние да следи напредъка на изпълнението на програмите, свързани с кръговата икономика в компанията • Да бъде в състояние да оцени финансовите последици от прилагането на кръговост в бизнеса • Да може да интегрира фактите и причините в редовната стопанска дейност, за да действат в посока кръгова икономика • Да бъде в състояние да идентифицира материални и нематериални ресурси, необходими за трансформиране на линейна идея в кръгово действие • Да е в състояние да определи реалистични нужди от допълнителни ресурси за напредване на мисия • Да е в състояние да разграничи ресурсите, необходими на всеки етап от жизнения цикъл на продукта или услугите

	• Да е в състояние да приложи регулиране на работното място в областта на околната среда • Да бъде в състояние да създаде работни насоки, балансирани с критерии за устойчивост и да осигури дългосрочни цели • Да е в състояние да идентифицира предизвикателствата в областта на труда и сътрудничеството с други екологични предизвикателства и за кръговата икономика, да им отговори в рамките на критериите за устойчивост; • Да може да създаде работна среда, която отчита екологичните политики и критерии за прехода към кръгова икономика.
НАГЛАСИ	• Осъзнаване, че прогнозираните последици за бизнеса могат да повлияят на предпочитанието на някои сценарии пред други. • Готовност за спиране на работата с неустойчиви практики и желание за изпробване на алтернативни решения • Ангажимент за разглеждане на предизвикателствата и възможностите, свързани с устойчивостта, от различни гледни точки. • Готовност за сътрудничество с другите, за да се постави под въпрос статуквото по отношение на кръговостта в организацията • Предвиждане на устойчиви промени и воля за оказване на влияние върху тях • Ангажимент за намаляване на потреблението на материали • Успешно справяне с компромиси в решенията за устойчивост в рамките на и между различни области (околна среда, общество, икономика) и в пространството и времето • Разглеждане на предизвикателствата и възможностите, свързани с устойчивостта, от различни гледни точки • Ангажимент да се превърне в двигател на промяната за постигане на устойчивост.

КОМПЕТЕНТНОСТ	
ПОСЛЕДОВАТЕЛНО ПРИЛАГАНЕ НА ЦЕННОСТИТЕ НА КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА	
Тя се отнася до способността да се прилагат ценностите, принципите и целите на устойчивостта в ежедневието и бизнеса. Включва прилагането на екологични стандарти и правила в ежедневните дейности и на работното място.	
ЗНАНИЕ	• Познаване на методи и инструменти за подпомагане на изграждането на конструктивен избор, интегриращ елементи на кръговата икономика. • Познаване на пътищата за прилагане на екологичните критерии в личния и професионалния живот
УМЕНИЯ	• Да бъде в състояние да направи конструктивен избор за лично поведение и социални взаимодействия въз основа на екологичните стандарти • Да бъде в състояние да избере местни доставчици за лични нужди • Да бъде в състояние да избере местни доставчици за нуждите на бизнеса • Да може да демонстрира екологични стандарти в ежедневните дейности • Да бъде в състояние да прояви инициатива в справянето с проблемите на околната среда, които оказват влияние върху общността • Да може да прилага екологични разпоредби на работното място • Да бъде в състояние да изпълнява работни насоки в съответствие с критериите за устойчивост
НАГЛАСИ	• Действия в съответствие с ценностите и принципите за устойчивост • Ангажимент за зачитане на интересите на бъдещите поколения • Грижа за хармонична връзка между хората и природата (околната среда) • Загриженост за краткосрочните и дългосрочните ефекти от личните действия върху другите и върху околната среда

	• Предвиждане на устойчиви промени и воля за оказване на влияние върху тях • Чувство за принадлежност към човечеството и солидарност с бъдещите поколения • Любопитство и интерес към връзките между околната среда, човешкото действие и устойчивостта • Ангажимент да се превърне в двигател на промяната за постигане на устойчивост. • Даване на приоритет на ценностите и интересите на устойчивостта, когато се действа в общността и на работното място

КОМПЕТЕНТНОСТ	
ПРИЛАГАНЕ НА ПРОЦЕДУРИ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА МАТЕРИАЛИ, КОИТО НАСЪРЧАВАТ КРЪГОВОСТТА В РАМКИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА	
Тя включва дейностите по идентифициране, подбор и използване на материали, ресурси и продукти за нуждите на организацията, които допринасят за намаляване на отрицателните въздействия върху околната среда, здравето и обществото, като се отчита целият жизнен цикъл на продукта или услугата.	
ЗНАНИЕ	• Познаване на материали и производствени процедури, които са в съответствие с кръговата икономика • Познаване на моделите за запазване на материалите и ресурсите • Познаване на програмите за насърчаване на опазването в рамките на кръговата икономика • Познаване на местните инициативи и инструменти за кръгова икономика.
УМЕНИЯ	• Да бъде в състояние да създаде работни насоки, балансирани с критерии за устойчивост и да осигури дългосрочни цели • Да може да избира и използва материали, за да намали влиянието си върху околната среда, здравето и обществото, като взема предвид целия жизнен цикъл на продуктите или услугите • Да е в състояние да избере подходящи материали и процеси на производство и/или процеси на предоставяне на услуги, които се вписват в концепцията за кръгова икономика

	• Да бъде в състояние да избере необходимите бизнес ресурси от местни източници
НАГЛАСИ	• Действия в съответствие с ценностите и принципите за устойчивост • Готовност за спиране на работата с неустойчиви практики и желание за изпробване на алтернативни решения • Ангажимент за разглеждане на предизвикателствата и възможностите, свързани с устойчивостта, от различни гледни точки. • Предвиждане на устойчиви промени и воля за оказване на влияние върху тях • Ангажимент за намаляване на потреблението на материали • Успешно справяне с компромиси в решенията за устойчивост в рамките на и между различни области (околна среда, общество, икономика) и в пространството и времето

КОМПЕТЕНТНОСТ	
АНАЛИЗИРАНЕ НА КРЪГОВОСТТА В ОРГАНИЗАЦИЯТА	
Тя се отнася до способността да се анализират различни бизнес сегменти във връзка с кръговостта. Включва анализ на текущата ситуация в бизнеса, идентифициране на възможностите за прилагане на кръговост и оценка на последиците от интервенциите за кръговост върху по-широката система по време и извън жизнения цикъл на даден продукт или услуга.	
ЗНАНИЕ	• Познаване на основните принципи на теорията за кръговата икономика • Познаване на източниците на информация за кръговата икономика • Познаване на методологиите за анализ на работната среда от екологична гледна точка • Познаване на пътищата за прилагане на екологичните критерии в професионалния живот • Познаване на методите и инструментите за извършване на критичен анализ по отношение на кръговостта • Познаване на методологиите за идентифициране на възможностите и рисковете от проблемите на кръговата икономика

	• Познаване на екологичния план и факти за кръговата икономика в общността
УМЕНИЯ	• Да бъде в състояние да идентифицира материални и нематериални ресурси, необходими за трансформация на бизнеса от линейна към кръгова • Да може да използва методи за оценка на устойчивостта, като оценка на жизнения цикъл (LCA), анализ на риска и т.н. _ • Да може да анализира системи, които са необходими за развитието и операционализирането на кръговостта • Да е в състояние да оцени последиците от кръговите интервенции върху по-широката система по време и след жизнения цикъл на продуктите или услугите
НАГЛАСИ	• Действия в съответствие с ценностите и принципите за устойчивост • Ангажимент за зачитане на интересите на бъдещите поколения • Грижа за хармонична връзка между хората и природата (околната среда) • Ангажимент за разглеждане на предизвикателствата и възможностите, свързани с устойчивостта, от различни гледни точки. • Предвиждане на устойчиви промени и воля за оказване на влияние върху тях • Любопитство и интерес към връзките между околната среда, човешкото действие и устойчивостта • Възприемане на основана на доказателства перспектива и желание за преразглеждане при появата на нови данни • Дългосрочна перспектива при планирането, оценката и оценката на действията за устойчивост • Разглеждане на предизвикателствата и възможностите, свързани с устойчивостта, от различни гледни точки

КОМПЕТЕНТНОСТ	
СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДРУГИ ХОРА ПО ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА	
Тя се отнася до проявяване на инициативност и насърчаване на другите да се ангажират с екологично поведение за насърчаване на принципите на кръговата икономика.	
ЗНАНИЕ	• Познаване на техники и инструменти за ефективно съобщаване на екологичните ценности на другите • Познаване на методи за посрещане на предизвикателствата и определяне на действия за създаване на екологично съзнание в областта на кръговата икономика • Познаване на инструменти за включване на общността в опазването на ресурсите и материалите. • Познаване на теориите за комуникация със заинтересованите страни и включването им в процеса на кръгова икономика.
УМЕНИЯ	• В състояние да насърчи другите да поемат отговорност в дейностите, създаващи екологична стойност • В състояние да прояви инициатива при справянето с проблемите на околната среда, които засягат общността • В състояние да оцени и насърчи другите, които поемат инициативата за решаване на екологични проблеми и създаване на стойност • В състояние да използва речника на кръговата икономика • В състояние да насърчи клиентите и сътрудниците да споделят и да се грижат за продукти (споделени или притежавани) и да се опитат да ги върнат за употреба в края на полезния им живот • Да може да комуникира със заинтересованите страни с цел да ги включат в процесите на кръгова икономика в рамките на организацията • В състояние да изгради бизнес процеси въз основа на широко сътрудничество с други участници на пазара за съвместно прилагане на кръгови модели. • Да може да действа за повишаване на осведомеността на доставчиците на услуги, с които си сътрудничим
НАГЛАСИ	• Активно слушане и съпричастност в сътрудничество с другите, за да се оцени обхватът на настоящите и потенциалните предизвикателства пред устойчивостта

	• Готовност за сътрудничество с другите, за да се постави под въпрос статуквото по отношение на кръговостта в организацията • Ангажимент да се превърне в двигател на промяната за постигане на устойчивост. • Даване на приоритет на ценностите и интересите на устойчивостта, когато се действа в общността и на работното място

КОМПЕТЕНТНОСТ	
ИЗПОЛЗВАНЕ НА КОМУНИКАЦИОННИ УМЕНИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА КРЪГОВОСТТА	
Тя се отнася до познаването на техники и инструменти за ефективно съобщаване на екологично достойни идеи на другите и влияние върху възприемането на сътрудници и клиенти при поемане на отговорност за екологични дейности и приемане на възстановени или рециклирани продукти.	
ЗНАНИЕ	• Познаване на техники и инструменти за ефективно предаване на екологично ценна идея на другите • Познаване на методи за активно слушане • Познаване на метода на пясъчните инструменти за насърчаване на непрекъснатото сътрудничество при оптимизиране на ресурсите
УМЕНИЯ	• Да умее да проявява емпатия към другите; слушайте активно; Разпознаване на ролята на емоциите, нагласите и поведението при оформянето на нагласите и поведението на другите хора • Да може да показва уважение към различията на хората, техния произход и положение; ценят разнообразието като възможен източник на идеи и възможности • Да може да повлияе на възприятието на сътрудниците и клиентите при приемането на възстановените или рециклирани продукти • В състояние да насърчи другите да поемат отговорност в екологичните дейности • Да може да комуникира с всички служители относно кръговата икономика / да ги образават

	• Да може ефективно да комуникира въведените промени и ползите от тях с всички заинтересовани страни
НАГЛАСИ	• Действия в съответствие с ценностите и принципите за устойчивост • Активно слушане и съпричастност в сътрудничество с другите, за да се обхванат настоящите и потенциалните предизвикателства пред устойчивостта

РАМКА НА КОМПЕТЕНЦИИТЕ – СЛУЖИТЕЛИ

КОМПЕТЕНТНОСТ	
ИЗВЪРШВАНЕ НА СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРИНЦИПИТЕ НА КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА	
Тя се отнася до прилагането на екологични стандарти, принципи и политики на работното място. Тя включва създаването на работна среда, която зачита политиките и критериите в областта на околната среда, дава възможност за прилагане на сертификата за кръгова икономика в бизнеса, постоянен размисъл и действия във връзка с възможността за прилагане на кръговост в системата и размисъл за финансовите последици от прилагането на кръговост в бизнеса.	
ЗНАНИЕ	• Познаване на екологичната стойност на ресурсите и опазването на материалите • Познаване на инструментите за идентифициране на наличните ресурси • Познаване на методологиите за оценка и определяне на наличността на ресурсите за оптимизиране на тяхното използване • Познаване на политиките за кръгова икономика (управление на ресурсите, рециклиране и обезвреждане на отпадъците) • Познаване на методологиите за анализ от екологичен подход на работната и жизнената среда • Знаейки как да внедрят в бизнеса различни сертификати, свързани с околната среда и кръговата икономика • Познаване на моделите на съхранение на материалите и ресурсите в бизнеса

	• Познаване на жизнения цикъл на продукта и принципите за нулеви отпадъци
УМЕНИЯ	• Да бъде в състояние да създаде работна среда, която взема предвид екологичните политики и критерии • Да е в състояние да идентифицира отпадъците в системата и възможностите за повторното им използване • Да е в състояние да планира мерките за ефективно използване, рециклиране и повторна употреба с цел осигуряване на устойчиво развитие и намаляване на разходите в икономическите дейности на компаниите • В състояние да идентифицира стратегии за спестяване на енергия за постигане на енергийна ефективност на работното място • В състояние да определи реалистични нужди от допълнителни ресурси за напредване на мисия • В състояние да разграничи ресурсите, необходими на всеки етап от жизнения цикъл на продукта или услугите • В състояние да приложи регулиране на работното място в областта на околната среда • Да бъде в състояние да създаде работни насоки, балансирани с критерии за устойчивост и да осигури дългосрочни цели • Да бъде в състояние да идентифицира предизвикателствата в областта на труда и сътрудничеството с други екологични предизвикателства и за кръговата икономика, за да отговори на тях в рамките на критериите за устойчивост;
НАГЛАСИ	• Осъзнаване, че прогнозираните последици за бизнеса могат да повлияят на това, че някои сценарии са за предпочитане пред други • Готовност за спиране на работата с неустойчиви практики и желание за изпробване на алтернативни решения • Готовност за сътрудничество с другите, за да се постави под въпрос статуквото по отношение на кръговостта в организацията • Предвиждане на устойчиви промени и воля за оказване на влияние върху тях • Ангажимент за намаляване на потреблението на материали

КОМПЕТЕНТНОСТ	
ПРИЛАГАНЕ НА ПРОЦЕДУРИ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА МАТЕРИАЛИ, КОИТО НАСЪРЧАВАТ КРЪГОВОСТТА В РАМКИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА	
Тя включва дейностите по идентифициране, подбор и използване на материали, ресурси и продукти за нуждите на организацията, които допринасят за намаляване на отрицателните въздействия върху околната среда, здравето и обществото, като се отчита целият жизнен цикъл на продукта или услугата.	
ЗНАНИЕ	• Познаване на моделите за запазване на материалите и ресурсите • Познаване на програмите за насърчаване на опазването в рамките на кръговата икономика
SKILLS	• Да може да избира и използва материали, за да намали влиянието си върху околната среда, здравето и обществото, като взема предвид целия жизнен цикъл на продуктите или услугите • Да е в състояние да избере подходящи материали и процеси на производство и/или процеси на предоставяне на услуги, които се вписват в концепцията за кръгова икономика • Да е в състояние да избере необходимите бизнес ресурси от местни източници
НАГЛАСИ	• Действия в съответствие с ценностите и принципите за устойчивост • Готовност за спиране на работата с неустойчиви практики и желание за изпробване на алтернативни решения • Ангажимент за намаляване на потреблението на материали

КОМПЕТЕНТНОСТ	
СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДРУГИ ХОРА ПО ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА	
Тя се отнася до проявяване на инициативност и насърчаване на другите да се ангажират с екологично поведение за насърчаване на принципите на кръговата икономика.	
ЗНАНИЕ	• Познаване на техники и инструменти за ефективно съобщаване на идеи за екологична стойност на другите

	• Познаване на методи за посрещане на предизвикателствата и определяне на действия за създаване на екологично съзнание в областта на кръговата икономика • Познаване на инструменти за включване на общността в опазването на ресурсите и материалите. • Познаване на теориите за комуникация със заинтересованите страни и включването им в процеса на кръгова икономика.
УМЕНИЯ	• Да бъде в състояние да насърчи другите да поемат отговорност в дейностите, създаващи екологична стойност • Да бъде в състояние да покаже инициатива при справянето с проблемите на околната среда, които засягат общността • Да бъде в състояние да оцени и насърчи другите, които поемат инициативата за решаване на екологични проблеми и създаване на стойност. • Да бъде в състояние да използва речника на кръговата икономика • Да бъде в състояние да насърчи клиентите и сътрудниците да споделят и да се грижат за продукти (споделени или притежавани) и да се опита да ги върнат за употреба в края на полезния им живот • Да може да комуникира със заинтересованите страни с цел да ги включат в процесите на кръгова икономика в рамките на организацията • Да бъде в състояние да изгради бизнес процеси въз основа на широко сътрудничество с други участници на пазара за съвместно прилагане на кръгови модели. • Да може да действа за повишаване на осведомеността на доставчиците на услуги, с които си сътрудничим
ATTITUDES	• Активно слушане и съпричастност в сътрудничество с другите, за да се обхванат настоящите и потенциалните предизвикателства пред устойчивостта • Готовност за сътрудничество с другите, за да се постави под въпрос статуквото по отношение на кръговостта в организацията • Ангажимент да се превърне в двигател на промяната за постигане на устойчивост.

	• Даване на приоритет на ценностите и интересите на устойчивостта, когато се действа в общността и на работното място

КОМПЕТЕНТНОСТ	
ИЗПОЛЗВАНЕ НА КОМУНИКАЦИОННИ УМЕНИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА КРЪГОВОСТТА	
Тя се отнася до познаването на техники и инструменти за ефективно комуникиране на екологично достойни идеи с другите и влияние върху възприемането на сътрудници и клиенти при поемане на отговорност за екологични дейности и приемане на възстановени или рециклирани продукти.	
ЗНАНИЕ	• Познаване на техники и инструменти за ефективно предаване на екологично ценна идея на другите • Познаване на методи за активно слушане • Познаване на метода на пясъчните инструменти за насърчаване на непрекъснатото сътрудничество при оптимизиране на ресурсите
УМЕНИЯ	• Да умее да проявява емпатия към другите; слушайте активно; Разпознаване на ролята на емоциите, нагласите и поведението при оформянето на нагласите и поведението на другите хора • Да може да показва уважение към различията на хората, техния произход и положение; ценят разнообразието като възможен източник на идеи и възможности • Да може да повлиява на възприятието на сътрудниците и клиентите при приемането на възстановените или рециклирани продукти • Да бъде в състояние да насърчи другите да поемат отговорност в екологичните дейности • Да може да комуникира с всички служители относно кръговата икономика / да ги образоват • Да може ефективно да комуникира въведените промени и ползите от тях с всички заинтересовани страни
НАГЛАСИ	• Действия в съответствие с ценностите и принципите за устойчивост • Активно слушане и съпричастност в сътрудничество с другите, за да се обхванат настоящите и потенциалните предизвикателства пред устойчивостта

5.Препратки:

MCCARTHY, A.; DELLINK, R. and BIBAS , R. (2018), "The Macroeconomics of the Circular Economy Transition: A Critical Review of Modelling Approaches", OECD Environment Working Papers, No. 130, OECD Publishing, Paris.

EUROPEAN COMMISSION (2015): Closing the loop – An EU action plan for the Circular Economy. COM(2015)614 final

U N: Transforming our world: the 2030 Agenda for sustainable development. (A/70(L.1)

2Good2Go